

Sociálně patologické jevy

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz.

Pro vytvoření výukového materiálu byly použity myšlenky z prezentace Bc. Evy Vaňkátové - získány z internetových stránek www.zs-bronzova.cz

1. Sociálně patologické jevy

Nové sociálně patologické jevy mezi žáky

Co už známe, s čím se setkáváme...

- Konzumace alkoholu
- Kouření
- Marihuana, hašiš
- Taneční drogy
- Šikana
- Záškoláctví
- Agrese – verbální, fyzická

Nové druhy patologických jevů

aneb s čím se dříve nebo později můžeme setkat

- Všechny níže uvedené jevy již byly zaznamenány mezi žáky základních a středních škol na území ČR!!!

Alkohol

- Alkohol se do těla vstřebává sliznicemi análního nebo vaginálního otvoru, do kterého je zaveden alkoholem nasáknutý menstruační tampón
- Alkohol tak není cítit z dechu konzumenta, je prokazatelný při krevním rozboru
- Prevence: upozornění na zdravotní rizika spojená s poškozením sliznice, zavlečením infekce apod.

Tabák

- V současnosti je moderní šňupání tabáku – veškerá legislativa hovoří o tabáku, nikoli cigaretách, takže i takové jednání je patologické.
- Prevence: nulová tolerance užívání a distribuce, ošetření ve šk.řádu apod.

OPL – omamné a psychotropní látky

- Kromě čichání toluenu je oblíbenou činností dětí čichání plynu do zapalovače
- Tato látka je na bázi rajského plynu, kyslíčnicku dusitého a má mírně euforické účinky
- Je volně prodejná i dětem
- Může zapříčinit smrt
- Prevence: upozornění na nebezpečí, čichající dlouho necítí účinky látky a proto může dojít velmi snadno k předávkování

OPL – omamné a psychotropní látky

- Benzodiazepiny
- rohypnol, diazepam, neurolept – léky na spaní, uklidnění
- zneužívají se v kombinaci s alkoholem jako „doplňková“ droga
- působí poměrně dlouho – i 1 den
- těžké odvykací stavy – hrozba epileptických záchvatů
- Prevence: upozornění na zdravotní rizika (ospalost, zmatenost, narušení krátkodobé paměti, ztráta motivace, přechod placentou na plod, zatížení jater, poškození mozku...)

OPL – omamné a psychotropní látky

- Anabolika, anorektika
- silně návykové léky (psychická závislost)
- Prevence: upozornění na zdravotní rizika (selhání jater a ostatních orgánů trávicího traktu, u steroidů poškození cév a srdce, změny osobnosti – sklony k násilí, deprese, neplodnost...)

Gambling (gamblerství)

- patologické hráčství = porucha, spočívající v častých opakovaných epizodách hráčství, které převládají na úkor sociálních, materiálních, rodinných a pracovních hodnot a závazků
- Prevence: pomáhat dle vlastních podmínek žákům i rodičům, včlenit problematiku hazardních her do širšího rámce prevence problémů působených návykovými látkami, nabízení volnočasových aktivit...

Netolismus – virtuální drogy

- Závislosti na PC hrách
- Závislosti na internetu – surfování, chatování, neustálá kontrola e-mailu
- Prevence: nabídka alternativ – volnočasových, nevýhody anonymity, rizika spojená s anonymitou

Internetová šikana – cyberšikana, cyberstalking

- Vyhrožování prostřednictvím mailu, SMS zpráv, blogů (deníky)
- Pronásledování, obtěžování jedince prostřednictvím internetu (obsah navštěvovaných stránek, obsah chatu)
- Uveřejňování fotografií či videonahrávek jedince na internetu bez jeho vědomí a souhlasu
- Prevence: všechny tyto jevy jsou právně postižitelné (omezování osobní svobody, ochrana osobních údajů apod.).

HOAXY

- Falešná zpráva, které se snaží v lidech nahodit úzkost, falešné pocity či přesvědčit čtenáře o nějaké mystifikační události. Nejčastěji se k nám dostává v podobě e-mailu: smutné a tragické příběhy ze života lidí, které může zachránit jen váš sponzorský dar, různé druhy varování, ať už před útokem z kybernetického tak i z reálného světa, zajímavé obchodní nabídky na rychlý výdělek
- Nejčastější podobou asi bývají tzv. „řadové e-mail“. To jsou zprávy typu: „Pošli to rychle dál, nebo se stane něco strašného ...“
- Prevence: Obdržíte-li nějakou zprávu takového znění, rozhodně ji neposílejte dál, ale naopak ji smažte, případně ověřte, zda už není v databázi hoaxů.

Grooming

- Praktiky pedofilů a pachatelů sexuálních zločinů, kteří se na internetu zaměřují na děti. V ČR zatím není legislativně upraven
- Prevence: Kontrola stránek, upozornění na možnosti rizik spojených s anonymním chatováním (i na dětských serverech)

Sebepoškozování

- Automutilace – ohýbání kloubů, řezání či vypalování kůže...
- Mezi sebepoškozovací akty patří i tetování a piercing
- Prevence: upozornění na zdravotní rizika – záněty kůže, porušení nervů, zejm. automutilace má vždy nějakou příčinu (psychickou v rodině, ve škole apod.)

EMO

- Co o sobě tvrdí příznivci EMO
- „Emo je všechno! Kdysi se sice říkalo, že všechno je techno, ale tahle doba už je dávno pryč. V širším měřítku je emo v první řadě hudební styl. Moc dobrý hudební styl. Dost těžko se to popisuje, ale je to taková hudba, ve které jsou emoce, je hodně depresivní, zpívá se o vztazích, nenaplněných láskách, myšlenkách na sebevraždu a podobných pesimistických věcech.“
- „Být emo s sebou nese jisté společenské závazky a zvyklosti. Pravidlo číslo jedna je, že byste měli zapomenout na všechny ostatní. Už žádné party s přáteli, žádné navštěvování kina. Jako emo se musíte ze společnosti vyčlenit, stáhnout se do své ulity, najít si ten nejtemnější kout ve svém pokoji a vycházet z něho pokud možno co nejméně. Když to budete pořádně trénovat, dříve či později se dostaví to, k čemu by měl jednou každý emář dojít - depky. Deprese prostě k emu patří a kdo nemá depky, jakoby (emář) nebyl!
- Jako správný emář by ses měl/a stavět proti různým společenským nešvarům jako je nadměrné pití alkoholu nebo užívání drog. Značná část emo lidí je sxe, tedy Straight Edge, takže odmítají zásadně pití, kouření nebo sex. (i když spousta z nich tyhle věci provozuje, aby byli cool...).
- Sebeubližování nebo myšlenky na sebevraždu by rovněž měly patřit k tvému dennímu chlebu. Tohle prostě emové dělají, protože jim celý svět ubližuje (určitě to znáš, že?). Nos proto vždycky při sobě pár žiletek, provaz nebo nůž, nikdy nevíš, kdy se něco z toho může hodit (tvoji rodiče určitě znají tzv. KPZ - krabičku poslední záchrany - do ní si pár těchto věcí můžeš schovat a mít je vždy při sobě, to víš, kdyby náhodou šlo do tuhého a začala odcházet deprese...).“

Mentální anorexie, bulimie

- Jde o okruh onemocnění, kam patří mentální anorexie (odmítání jídla), bulimie (záchvaty přejídání a zvracení) - a také přejídání spojené s jinými psychickými poruchami, například se stresem. U poruch příjmu potravy (zkráceně ppp) jsou typické obavy z tloušťky, manipulace s jídlem, sloužící ke snížení hmotnosti a zkreslené vnímání vlastního těla.
- Prevence: zdravý životní styl, vyvážená strava, přijímání tělesných změn v období prepuberty a puberty, jídlo ne jako odměna či trest

Extremismus

- krajně radikální či výstřední postoj vyznačující se svojí neochotou ke kompromisům, nepřijatelností pro společnost, spjat s xenofobií
- Pravicový: Neonacistická strana, Národní síla, Národní strana
- Levicový: Antifašistická akce
- Divácké násilí: fyzické útoky, poškozování majetku a projevy rasismu.
- Trestné činy: podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka, hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení, násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci, úmyslné ublížení na zdraví (15 – 17 let = 12% pachatelů)
- Prevence: problematika odlišností by se měla stát průřezovým tématem, pozor na internet – zdroj informací, seznámení s historií apod.

Obsah

1. Sociálně patologické jevy

2